

Реагування на COVID-19 УКРАЇНА

Чотири ночі люди змушені були провести у «сірій зоні» КПВВ Новотроїцьке, ночуючи у наметах. УВКБ ООН та його НУО партнери забезпечили їх харчами, водою та надали правову допомогу і консультації. Фото: «Проліска».

УВКБ ООН спільно зі своїм НУО партнером DDC розповсюджували засоби гігієни та індивідуального захисту для осіб, які в'їхали на НПУТ та повинні були пройти обсервацію. Фото: УВКБ ООН.

Після тримісячної перерви через закриття КПВВ два електрокари, роботою яких керує НУО партнер УВКБ ООН «Проліска», знову перевозять людей з особливими потребами на КПВВ Станиця Луганська. Фото: «Проліска».

Реагування УВКБ ООН на ситуацію на контрольних пунктах в'їзду-виїзду (КПВВ) на сході України

Вступ: 21 червня де-факто організації на НПУТ Донецької області видали Указ №197 про відновлення руху через лінію розмежування для деяких мешканців НПУТ, у тому числі осіб з гуманітарними потребами, для в'їзду та виїзду з НПУТ Донецької області. Було оголошено, що 22 червня відбудеться відновлення роботи КПВВ Оленівка (на НПУТ; КПВВ Новотроїцьке на ПУТ), для перетину на ПУТ, а 25 червня - для перетину на НПУТ. В указі повідомлялося, що особи, які прямують до НПУТ, повинні пройти карантин у донецькій лікарні протягом 14 днів. Указ також дозволив представникам ООН, МКЧХ та ОБСЄ в'їжджати і виїжджати на НПУТ Донецької області в рамках роботи, відповідно до свого мандату.

22 червня УВКБ ООН спостерігало, як перші автомобілі рухалися з НПУТ до ПУТ (серед пасажирів були студенти, які братимуть участь у національних вступних іспитах). Основна стурбованість, яку відзначило УВКБ ООН, була пов'язана з неспроможністю деяких людей (не всіх) встановити мобільний додаток «Дій вдома», необхідний для в'їзду на ПУТ. Згідно з офіційним розпорядженням, виданим українськими органами влади (Постанова № 480 від 12 червня), особи, які не мають додатку «Дій вдома» на своїх мобільних телефонах, не можуть в'їхати на ПУТ. Тому неможливість встановити мобільний додаток «Дій вдома», незалежно від причин (відсутність смартфона, несумісна система, незнання того, як це зробити тощо) призвела до того, як деякі люди залишилися між нульовими контрольними пунктами ПУТ та НПУТ (тобто в так званій «сірій зоні» або «нічийній землі»).

26 червня, в результаті адвокації УВКБ ООН (див. детальніше нижче), Донецькою обласною адміністрацією було прийнято рішення про переміщення осіб, що опинилися у «сірій зоні» у пункти для обсервації поблизу КПВВ Новотроїцьке, на стороні ПУТ, де вони пройшли тестування на COVID-19. На даний момент 17 з них вже покинули місце для обсервації після отримання негативних результатів тесту на COVID-19. Водночас 55 осіб, які намагалися в'їхати на НПУТ, також застрягли через те, що вони не були включені до переліку, складеному де-факто організаціями на НПУТ Донецької області. Серед них було багато людей похилого віку, які не знали про вимогу подати заяву на внесення до цього переліку. Завдяки адвокації УВКБ ООН, як виняток, їм було дозволено в'їхати до НПУТ Донецької області та пройти у лікарні 14-денний карантин. 28 червня, висловлюючи занепокоєння ситуацією з COVID-19 на ПУТ, де-факто організації НПУТ Донецької області закрили КПВВ зі своєї сторони. Тим часом, на КПВВ Станиця Луганська рух людей, які подали заяву на перетин лінії розмежування з огляду на гуманітарні підстави, триває в обох напрямках і донині. 6 602 особи перетнули КПВВ у Станиці Луганській в обидва боки з 22 по 29 червня.

▪ **Адвокація на національному рівні (ПУТ):** 17 червня представники УВКБ ООН зустрілися з представниками Міністерства реінтеграції тимчасово окупованих територій та «Ощадбанку», щоб обговорити функціонування та доступність банківських послуг на ПУТ та ситуацію щодо скупчення людей, що може сприяти поширенню COVID-19. Під час зустрічі представникам «Ощадбанку» було продемонстровано фото скупчення людей на КПВВ, після чого вони пообіцяли організувати виїзд на місце, щоб знайти вирішення цієї проблеми. 18 червня на зустрічі з Координаційною радою з питань ВПО при Уповноваженому Верховної Ради України з прав людини УВКБ ООН поділилися рекомендаціями, розробленими командою ООН щодо безпечного відновлення роботи КПВВ із переліком заходів щодо зменшення ризику після відновлення руху цивільного населення через лінію розмежування.

▪ **Адвокація на регіональному рівні (ПУТ):** УВКБ ООН звернулося із закликом до Донецької обласної адміністрації та командування Операції об'єднаних сил (ООС) дозволити особам, які застрягли між ПУТ та НПУТ через труднощі з мобільним додатком «Дій вдома», виїхати до пунктів обсервації на ПУТ. Як результат, 26 червня ці особи були переміщені до пункту обсервації поблизу КПВВ Новотроїцьке разом з УВКБ ООН та його НУО партнером «Право на захист» (R2P), які допомагали людям заповнювати необхідні адміністративні форми.

▪ **Адвокація на рівні де-факто організацій (НПУТ):** 23 червня на стороні НПУТ УВКБ ООН закликала де-факто організації дозволити перетин особам із особливими потребами (медичні випадки та фізичні проблеми) з нульового пункту пропуску на ПУТ до пункту пропуску на НПУТ. Згодом цей запит був задоволений 26 червня, коли 33 особи були переміщені до намету на НПУТ біля КПВВ Оленівка. Вони також були забезпечені продуктами харчування та водою НУО партнером УВКБ ООН «Центр розвитку Донбасу» (DDC). Наступного дня, 27 червня, з ПУТ прибули ще 22 людини, які не змогли перейти до НПУТ з тієї ж причини і, отже, також опинилися в заручниках ситуації. 27 червня УВКБ ООН звернулося із закликом до того, аби обидві групи осіб, які застрягли з невідконтрольної уряду сторони КПВВ (загалом 55 осіб) були доставлені до Донецька для проходження карантину у донецькій лікарні.

 ▪ **Присутність на КПВВ з обох боків лінії розмежування:** УВКБ ООН залишалося присутнім з обох сторін лінії розмежування протягом спроб відновлення роботи КПВВ. УВКБ ООН регулярно відвідує КПВВ Олександрівка (КПВВ Мар'їнка з боку ПУТ), починаючи з 15 червня. УВКБ ООН зауважило, що хоча КПВВ Олександрівка так і не відкрився, все ще спостерігаються черги, коли поширюються чутки, що відкриття все ще можливе. З 22 червня УВКБ ООН постійно присутнє на КПВВ Оленівка (НПУТ; КПВВ Новотроїцьке на ПУТ). Стосовно КПВВ на ПУТ, УВКБ ООН та його НУО партнери «Проліска» та «Право на Захист» (R2P) там присутні постійно. 27 червня «Проліска» направила психолога до КПВВ Новотроїцьке, щоб надати допомогу особам, які потрепали від психологічного стресу.

 ▪ **Моніторинг готовності:** УВКБ ООН контролює зусилля українського уряду та де-факто організацій щодо готовності до відновлення роботи КПВВ. На НПУТ УВКБ ООН відвідало лікарню, призначену, як місце проходження карантину, щоб переконатися у її відповідності прийнятним стандартам. Під час візиту УВКБ ООН зауважило, що палати були відремонтовані та, що матері з малими дітьми розміщувались у палатах із меншою кількістю осіб. 18 червня на ПУТ УВКБ ООН зазначило, що для осіб, які чекають на перетин, необхідні додаткові намети. УВКБ ООН закликала ДСНС надати додаткові намети, що було оперативно зроблено.

 ▪ **Забезпечення продуктами харчування та водою:** На НПУТ УВКБ ООН забезпечило воду та їжу для людей, які перебувають на карантині у Донецькій лікарні (загалом 160 осіб) разом зі своїм НУО партнером DDC. Їжа та вода також були надані новоприбулим на КПВВ 27 червня, коли вони чекали та заповнювали форми перш ніж їх перевезли до лікарні для проходження карантину. На ПУТ УВКБ ООН надавало продукти харчування тим, хто не зміг покинути КПВВ. УВКБ ООН також підтримувало зв'язок з іншими організаціями, такими як МКЧХ, з метою інформування їх про потреби у продуктах та воді на КПВВ. 26 червня НУО партнер УВКБ ООН «Проліска» доставив їжу особам, які перебували в пункті обсервації на ПУТ.

 ▪ **Забезпечення непродовольчими товарами (НПТ):** На НПУТ Донецької області УВКБ ООН надало 33 комплекти постільної білизни та одягу (включаючи шльопанці, сорочки та нижню білизну) для осіб, які перебували на карантині у Донецькій лікарні. УВКБ ООН надало лікарні засоби індивідуального захисту (ЗІЗ) та санітарно-гігієнічні засоби для задоволення потреб 300 осіб та 100 медичних працівників.

 ▪ **Обмін інформацією:** 22 червня після узгодження із де-факто організаціями НПУТ Донецької області УВКБ ООН отримало дозвіл на розповсюдження плакатів, підготовлених УВКБ ООН та R2P, з інформацією про встановлення та використання додатку «Дій вдома» для проходження самоізоляції. Ця діяльність проводиться за допомогою НУО, таких як MIRA та DDC.

 ▪ **Взаємодія з іншими партнерами:** УВКБ ООН тісно співпрацює з іншими суб'єктами, які займаються гуманітарною діяльністю та правами людини, а також де-факто організаціями на НПУТ Донецької області. Головна мета – забезпечити, аби діяльність УВКБ ООН була доповненням до зусиль в оцінці потреб лікарні, визначеної як місце проходження карантину (їжа, вода, санітарія, НПТ тощо), зв'язку з іншими суб'єктами (такими, як МКЧХ, «Врятуймо дітей», Польська гуманітарна допомога та DDC) та забезпечуючи, щоб усі необхідні засоби були наявні та функціонували у лікарні визначеної, як місце проходження карантину (вода, душові, туалети, кухня тощо)

 ▪ **Віддалена підтримка цивільного населення, яке опинилося в заручниках ситуації у «сірій зоні»:** У період з 22 по 27 червня УВКБ ООН підтримувало телефонний зв'язок (через свою гарячу лінію) із людьми, що перебувають у «сірій зоні» між Новотроїцьким (ПУТ) та Оленівкою (НПУТ). УВКБ ООН також підтримувало зв'язок з Державною прикордонною службою України, щоб інформувати її про ситуацію щодо цих осіб та здійснювати адвокацію від їхнього імені.

 ▪ **Правова допомога від R2P:** R2P продовжує надавати правову допомогу особам, які перебувають у «сірій зоні», коли це потрібно. R2P також надало підтримку особам, які опинилися у заручниках ситуації під час підготовки застосування правила 39 (тимчасових заходів) Європейського суду з прав людини, стосовно обов'язку встановлювати мобільний додаток «Дій вдома», як передумови для перетину на ПУТ, в результаті чого

цивільні особи змушені чекати протягом невизначеного часу у місці, де їхній фізичній безпеці загрожують обстріли та міни.

 Електрокари на КПВВ Станиця Луганська: Починаючи з 25 червня, два електрокари за підтримки НУО партнера УВКБ ООН «Проліска» відновили перевезення вразливих осіб. Станом на 30 червня, 2 223 особи з особливими потребами скористалися цим електротранспортом.

Зауваження УВКБ ООН:

- 22 червня на КПВВ Новотроїцьке деякі люди не бажали в'їжджати на ПУТ, дізнавшись про необхідність встановлення мобільного додатку «Дій вдома». Деякі поверталися до НПУТ із «сірої зони», оскільки не бажали самоізолюватися.
- УВКБ ООН зазначило, що у всіх цивільних осіб, які перетинали лінію розмежування з НПУТ до ПУТ, на НПУТ було зібрано відбитки пальців.
- Усі цивільні особи, які перетинали лінію розмежування з НПУТ, підписували декларацію про неповернення до НПУТ до закінчення режиму карантину.
- Зони очікування на НПУТ не обладнані місцями очікування із захистом від сонця, що змушує людей перебувати на спеці.
- Дотримання фізичної дистанції або носіння масок не спостерігалось на КПВВ (НПУТ). Також було помічено відсутність дезінфікуючих засобів на КПВВ.
- Часто КПВВ були переповнені, люди були без масок та не дотримувалися фізичної дистанції, допомагаючи один одному встановити додаток «Дій вдома».
- Багато хто з тих, хто перетинав КПВВ, зокрема люди похилого віку, стикалися з численними проблемами, встановлюючи додаток «Дій вдома», необхідний для самоізоляції. Доступу до Wi-Fi на КПВВ не було.
- Були помітні проблеми з доступом до питної води, особливо в приміщеннях КПВВ (як на ПУТ та і на НПУТ), так і в «сірій зоні», де потрібно чекати довгий час.
- Через високу температуру повітря багато людей, зокрема літні люди, стикалися з різними проблемами зі здоров'ям, включаючи перегрівання та втрату свідомості.
- Відсутність медичної допомоги на КПВВ Станиця Луганська (доступна лише за викликом), тоді як на інших КПВВ присутні медичні НУО (Première Urgence) або місцева «швидка».

Цей звіт став можливим завдяки НУО партнерам УВКБ ООН «**Центр розвитку Донбасу (DDC)**», «**Право на захист (R2P)**» та ГМ «**Проліска**»

УВКБ ООН вдячне за критичну фінансову підтримку, яку надають донори, котрі зробили свій внесок у цю операцію, а також ті, хто зробив нецільові внески та внески широкого призначення у програми УВКБ ООН. До них належать:

Контакти

Хуго Райхенбергер, Радник з питань зовнішніх зв'язків, УВКБ ООН Україна, REICHENB@unhcr.org

Посилання

УВКБ ООН в Україні: www.unhcr.org/ua - Twitter: www.twitter.com/UNHCRUkraine

Facebook: www.facebook.com/UNHCRKyiv - Flickr: www.flickr.com/photos/unhcr_ukraine